

Nr 562

Av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl., om viss valfrihet inom den allmänna tilläggs pensioneringen.

(Lika lydande med motion nr 483 i Första kammaren)

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 45 beslöt 1961 års riksdag att företagarna skulle kunna förvärva pensionsrätt inom den allmänna tilläggs pensioneringen på samma sätt som löntagarna. Detta beslut, som överensstämde med motionsyrkanden från vårt håll, hälsade vi med tillfredsställelse.

I motion II:738 framhöll vi emellertid att valfriheten inom ATP-systemet inte är tillgodosedd i tillfredsställande grad. I motionen citerades en skrivelse från RLF, vari framhölls att småföretagare borde få större möjlighet att anpassa pensioneringen till sina betalningsmöjligheter och pensionsbehov.

Statsutskottets majoritet anförde i utlåtande nr 45 att om den försäkrade varje år skall äga rätt att bestämma hur stor del av inkomsten som skall räknas som pensionsgrundande, så kommer detta att inbjuda till missbruk med hänsyn till de inom försäkringen gällande 15- och 30-årsreglerna. Med hänsyn härtill måste man tänka sig en sådan utformning av valfriheten, att valmöjligheten endast föreligger vid det tillfälle då pensionsgrundande inkomst första gången skall beräknas på inkomst av annan förvärvsverksamhet. Enligt utskottets mening framstod det knappast som önskvärt, att den enskilde redan i början av sin verksamhet inom förvärvslivet måste fatta ett definitivt avgörande angående sitt framtida pensionskydd.

Att den försäkrade varje år skall äga bestämma hur stor del av inkomsten som skall räknas som pensionsgrundande har aldrig varit avsikten. Däremot torde det inte vara omöjligt att medge rätt till ändring av den pensionsgrundande inkomsten någon gång under den aktiva tiden. Rätt till utträde och återinträde anses ju också inbjuda till missbruk, men denna risk har undanröjts genom en reduceringsregel. Det bör vara möjligt att konstruera en liknande regel, som gäller om man utträder med endast en del av inkomsten. Det är emellertid självklart att man får nöja sig med den grad av valfrihet, som är förenlig med ATP-systemet.

I den tidigare citerade skrivelsen från RLF framhölls att även vid ATP:s nuvarande utformning kommer det efter relativt kort tid att bli synnerligen svårt för många lantbrukare att orka med avgifterna. Samtidigt finns inom

lantsbruksbefolkningen betydande eftersatta behov av efterlevande- och invalidskydd. Genom ökad valfrihet skulle jordbrukare och andra småföretagare få möjlighet att anpassa skyddet till sina betalningsmöjligheter. Vi delar denna uppfattning och anser att man bör tillvarata de möjligheter till valfrihet som ATP-systemet kan medge.

Hur denna valfrihet skall utformas bör närmare utredas. Den bör innebära rätt att välja ett billigare pensionsskydd, som kan uppnås antingen genom att endast viss del av annan förvärvsinkomst lägges till grund för beräkning av pensionsgrundande inkomst eller också genom att vederbörande väljer att begränsa sin anslutning till ATP att gälla endast efterlevande- och invalidskydd. En utredning om utformningen av viss valfrihet bör företagas inom socialdepartementet och bedrivas så skyndsamt att förslag kan föreläggas redan innevarande års höstriksdag.

Med stöd av vad ovan anförts föreslår vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om så skyndsamt utredning av frågan om valfrihet för företagare inom den allmänna tilläggspensioneringen i enlighet med vad som anförts i motionen, att förslag i frågan kan föreläggas innevarande års höstriksdag.

Stockholm den 26 januari 1962

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

Henning Gustafsson

John G. Löfroth
